

Obsah

Úvod	17	Inkové	30
NOVÝ ROK (1. leden)	20	Egypt	30
Slunce a Měsíc	20	Indie	31
Koledníci	21	Keltové	31
Chození s fanfrnochem	21	Řecko	31
<i>Fanfrnoch – návod</i>	22	TŘI KRÁLOVÉ (6. leden)	32
<i>Kolední proutek – návod</i>	23	Původní svátek	32
Jak na Nový rok... ..	23	Králové	32
<i>Prasečí rypáček s vejmrdou – recept</i> ...	24	K + M + B	33
Novoroční blahopřání	24	Divadelní hry	34
OSUDY KALENDÁŘE	26	Koleda	34
Juliánský kalendář	27	Černý vzadu	36
Rok nula	27	Přišla hvězda betlémská	37
Gregoriánský kalendář	28	Tříkrálové věštění	37
Ukradené dny	28	Svěcená voda	38
ZE SVĚTA	29	Pochody, sbírky a průvody	39
Sumerové	29	HROMNICE (2. únor)	41
Čína	30	Křesťanský svátek	41
Mayové	30		

Světlo a oheň	41	Zvířecí masky	56
SVÍČKY	42	Kdo je pod maskou	57
<i>Od vosku až po gel – návod</i>	43	Typy masopustních masek	58
MASOPUST (únor)	45	Medvěd	58
Dávná tradice	45	Klibna	60
Církevní manipulace	45	Brůna	60
Svátek pro všechny	46	Další masky zvířat	61
Hod ďábelský	46	Žid	62
TŘI MASOPUSTNÍ DNY	47	Bába	63
Tučný čtvrtek	47	Nevěsta	63
Taneční neděle	47	Pohřebenář neboli Slaměný	63
Maškarní úterý	48	Masopust	64
MASOPUSTNÍ OBYČEJE	50	Laufr	65
Vrkoč pro královnu	50	Turek	65
Ostatkové právo	51	Kominík	66
Průvody masek	52	Ras	66
Popravy	53	Kat	67
Pochovaná basa	53	Smrt	67
Karnevaly	54	Řemeslníci	67
Dnešní masopust	54	Masky v uniformách	68
Krakonošův den	55	Hudebníci	68
MASOPUSTNÍ MASKY	56	MASOPUSTNÍ PEČIVO	68
		Koblihy a kobližníci	68

<i>Koblihy – recept</i>	69	Svatořehořské voračky	83
Boží milosti	71	POSTNÍ DOBA (únor – březen)	84
<i>Boží milosti – recept</i>	71	Postní jídla	84
Věnce a vrkoče	71	Popeleční středa	85
DOROTA (6. únor)	73	ŠEST POSTNÍCH NEDĚLÍ	86
Boží dar	73	První neděle	86
Patronka zahradníků	73	<i>Pučálka – recept</i>	86
Chození s Dorotou	74	Preclíky	87
Ze hry o svaté Dorotě	76	<i>Preclíky – recept</i>	88
VALENTIN (14. únor)	77	<i>Sklenovské pečivo – recept</i>	88
Láska místo války	77	<i>Matičky – recept</i>	88
Patron zamilovaných	78	Druhá neděle	89
Svátek zamilovaných	78	Třetí neděle	90
Kytice pro krále	79	Čtvrtá neděle	90
Kouzelný toust se skořicí	79	Pátá neděle	90
Valentinky	80	Šestá neděle	91
ŘEHOŘ (12. březen)	81	Posvěcené proutky	91
Pracovitý papež	81	Kolečkový osel	92
Učitel	81	VYNÁŠENÍ SMRTI	
Nábor nových žáků	82	A PŘINÁŠENÍ LÉTA (březen)	93
		Hanebný zlovyk	93

Mařena čili Smrtholka	93
PŘINÁŠENÍ LÉTA	94
Morana a Urana	95
Líto	96
<i>Dekorační líto – návod</i>	97

VELIKONOCE (březen – duben) 99

URČENÍ DATA

VELIKONOČNÍCH SVÁTKŮ 100

Problémy s měsícem

Složitě výpočty

Přesné tabulky

PŘÍBĚH O SMRTI KRISTA 102

Poslední večeře

Soud

Zmrtvýchvstání

Křížová cesta

Pravá podoba?

SVÁTKY JARA 105

Boj o kočičky

Pomocníci

PAŠIJOVÝ TÝDEN 106

Škaredá středa

Zelený čtvrtek

Řehtání místo zvonů

Řehtačky a spol.

Honění Jidáše

Očista

Ve znamení medu

Jidáše – recept

Velký pátek

Pašijové hry

Živá voda

Domácí magie

Bílá sobota

Jidášův oheň

Slavnost Vzkříšení

Chodníčky lásky

Hod Boží velikonoční

Svěcení pokrmů

Jízdy na koních

Konec půstu

Velikonoční pečivo

Mazanec (bochánek) – recept

Maso s jarními bylinkami

Velikonoční nádivka – recept

Pondělí velikonoční	121	Nástroje a materiály	134
POMLÁZKA	121	Jednoduchá batika	136
Zázračné proutky	122	Složitá batika	138
Polévání	123	Rostlinná batika	140
Dětská koleda	123	Leptání	141
Alkohol a hry	124	Kuriozity	142
Koledování v ložnicích	124	Malba	142
Proutkem proti hříchu	125	Malba voskem	142
Koledníci v autech	125	Malba barvami	144
Barbarský zvyk?	126	Vyškrabování	145
Pomlázka, dynovačka nebo čugár ...	127	Aplikace	146
<i>Pomlázka – návod</i>	127	Slaměná intarzie	146
Od proutku k hokejce	128	Jezerní síť	147
KRASLICE	129	Textil	148
Zlatá vejce	129	Kov a drát	148
Symbol života	130	<i>Mramorovaná vejce – recept</i>	150
Velikonoční dárek	131	VELIKONOČNÍ DEKORACE	150
Jak to bylo s kraslicí	131	<i>První zeleň – návod</i>	151
Barvy... ..	132	<i>Líto – návod</i>	151
...a barviva	133	<i>Nazdobené pečivo – návod</i>	152
Vejdunek i pouch	134	ZE SVĚTA	152
TECHNIKY ZDOBENÍ KRASLIC ..	134	Evropa	152
Batika	134	Anglie	153

Východní Evropa	153
Amerika	154
Austrálie	154
Asie	154
Velikonoční ostrovy	155

JIŘÍ (24. duben)	156
Statečný rytíř	156
Svatojiřský kříž	157
Patron rytířů a vojáků	158
Posel jara	158

FILIPOJAKUBSKÁ NOC

(30. duben)	160
Magické kruhy	160
Obrana před čarodějnicemi	161
Kruté pohádky	161
Ohně	162
Pálení čarodějnic	163
Bába Rampušačka	163
Filip a Jakub	164
ČARODĚJNICKÉ PROCESY	164
Kladivo na čarodějnice	165

Ve jménu zisku	166
Tortura	167

MÁJE (1. květen)	170
Pocta starostovi	170
Máje	170
Symboly lásky	172
Taneční zábavy	173
Svátek lásky	175
Svátek práce	175
Nepodařený svátek	176

FLORIÁN (4. květen)	177
Římský voják	177
Patron hasičů	177
Voda a oheň	179
Chlebem proti ohni	179

JAN NEPOMUCKÝ (16. květen) ...	181
Doktor církevního práva	181
Jazyk jako důkaz	182
Omyly kronikáře	182
Slavný hrob	183

Patron české země	183	Čistění studánek	199
Ochránce řidičů	184	Oběti pramenům	199
LETNICE (květen – červen)	185	BOŽÍ TĚLO (červen)	201
Židovské letnice	185	Procesí	201
SVATODUŠNÍ SVÁTKY	186	Oblíbená slavnost	201
Seslání Ducha svatého	186		
Svatá Trojice	187	JAN KŘTITEL (24. červen)	204
Průběh církevních svatodušních		Křtitel	204
svátků	187	Salome	205
LIDOVÉ LETNICE	188	Křesťanský křest	205
Obcházení mezí	188	Letní slunovrat	206
Koláčové svátky	189	Svatojánská noc	207
Střílení ku ptáku	189	Svatojánské ohně	208
Zpěv vodního ptáka	190	LIDOVÉ LÉČITELSTVÍ	209
JÍZDA KRÁLŮ	190		
Královský průvod	192	MAŘÍ MAGDALENA	
Hra na krále v Čechách	192	(22. červenec)	210
Jízda králů na Slovácku	194	Poražená marnivost	210
Dnešní králové	196	Krásná kajícnice	210
Král na útěku	197	Uplakaná rusalka	211
Vzácní koně	198		
KRÁLOVNIČKY	198		

ANNA (26. červenec)	212
Patronka manželství	212
Anenské poutě	213
Sudička	213
 SKLIZEŇ (září – listopad)	215
DOŽÍNKY	215
Pravěké kořeny	216
Průvody	217
Hladomory	218
Dožínkový věnec	219
DOČESNÁ	220
„Žrouti“ piva	221
Svátky piva	222
VINOBRANÍ	222
Vinná réva	223
Oslavy	223
LEN A KONOPÍ	225
Petrolenka	225
Konopická	225
BRAMBORY	226
Jabkancová pouť	227
<i>Jabkancové placky - recept</i>	227
ŘEPA, OVOCE I SLÁMA	227

PANNA MARIA (15. srpen)	229
Milovaná světice	229
Madona a Pieta	230
Ochránkyně žen a rodiny	231
Růženec	232
 POUTĚ (celý rok)	234
Do Svaté země	234
Poutní místa	235
Loreta a další	235
České země	236
VENKOVSKÉ POUTĚ	236
Prosby a dárky	238
Poutě na obtíž	238
Lennonova zeď	239
 VÁCLAV (28. září)	240
Kníže	240
Světec	241
Český patron	242
Lidový svátek	243
Svatováclavské slavnosti	243

DUŠIČKY (VERSUS HALLOWEEN) (1. a 2. listopad)	244	Havel a Martin	258
Keltské kořeny	244	Velké přípravy	258
Křesťanské svátky	245	Dobré jídlo i zábava	260
Mléko pro duše	246	A dnes?	261
Dušičkové pečivo	247	POSVÍCENSKÝ JÍDELNÍČEK	261
HALLOWEEN	247	Koláče	262
Hrůzyplné masky	248	<i>Koláče – recept</i>	263
Nic neobvyklého	248	<i>Tradiční náplně do koláčů – recept</i>	264
Trick or Treat!	249	Rohlíky, vandrovnice...	265
<i>Dýně – návod</i>	249		
ZE SVĚTA	250	KATEŘINA (25. listopad)	266
		Trest za moudrost	266
MARTIN (11. listopad)	252	Patronka univerzit	267
Voják i biskup	252	Kateřinské zábavy	268
Patron dragounů	253		
Martinská koleda	253	ONDŘEJ (30. listopad)	269
Martínci	254	Ondřejův kříž	269
Bejkova svatba	255	Zlaté rouno	270
Svatomartinská husa	256	Kouzla a pověry	270
		Hádání budoucnosti	271
POSVÍCENÍ (říjen – listopad)	257		
Příliš mnoho radovánek	257	ADVENT (prosinec)	273
		Počátek roku	273

Církevní advent	274	Štědrý světec	288
Roráty	274	Santa Claus	288
ŽIVOT V ADVENTU	274	Mikulášské obchůzky	289
Přástky	275	Mikuláši a Mikulášky	290
ADVENTNÍ SVÁTKY	276	Nadílka	290
Lucky, Barborky a další	276	Mikuláš na sídlišti	292
Oslavy	277	MIKULÁŠSKÉ TRHY	293
Dnešní advent	278	Hračky	294
Adventní kalendář	278	<i>Figurky z ovoce – návod</i>	295
Adventní věnec	278	<i>Ozdoby z jablek – návod</i>	296
<i>Věnec – návod</i>	279	<i>Vrkoč – návod</i>	298
BARBORA (4. prosinec)	280	Mikulášské pečivo	298
Vězení ve věži	280	Perníky	299
Patronka střelců	281	Perníkový mobil	301
Barbořino světlo	281	<i>Perníky z forem – recept</i>	302
Mulisi, mulisi... ..	281	<i>Tvarované perníčky</i>	
Kvetoucí barborky	283	<i>s polevou – recept</i>	303
MIKULÁŠ (6. prosinec)	285	Vizovické pečivo	304
Legenda o biskupovi	285	<i>Vizovické figurky – recept</i>	304
Mokrý Mikuláš	286	LUCIE (13. prosinec)	306
Tři zlaté koule	287	Zmatky v kalendáři	306
		Dýka v hrdle	307

Patronka světla	307
Ochránkyně před čarodějnicemi	308
Klapající zobáky	308
Neposlušná přadlena	309
Nůž na hltavé děti	310
Knedlíkový Lutzl	311

VÁNOCE (24. prosinec – 6. leden) .. 313

Slunovrat	313
Podoba Vánoc	314
Středověké svědectví	315

LEGENDA KŘESŤANSKÝCH

VÁNOC	315
Narození Ježíše	315
Spasitel	316
Svátek narození Páně	318
Hvězda nebo kometa?	318
Legenda a skutečnost	319
Rok nula	320
PRŮBĚH VÁNOC	321
Štědrý den (24. prosinec)	322
Boží hod vánoční (25. prosinec)	322

Svátek svatého Štěpána

(26. prosinec)	323
Ukamenovaný mučedník	323
Štěpánování	323

Svatý Jan Evangelista

(27. prosinec)	324
Den přípitků	324

Svátek Mláďátek (28. prosinec) 325

Silvestrovské oslavy (31. prosinec) .. 325

LIDOVÉ VÁNOCE 326 |

Šťěstí a zdraví... .. 326

Věštění 326 |

Ohledy k duším 327 |

Obchůzky masek 327 |

Koleda 329 |

Vánoční písně 331 |

Nejslavnější White Christmas 332 |

ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘE 332 |

Vánoční stůl 332 |

Devatero chodů 333 |

Kuba – recept 334 |

Hubník – recept 335 |

Muzika – recept 335 |

Vánoční kapr	335	<i>Polaz – návod</i>	352
Čarovné těsto	336	<i>Svícný – návod</i>	352
Vánoční pečivo	337	<i>Trnková větvička – návod</i>	353
Obávaný Brusař	338	ZE SVĚTA	353
NADÍLKA	339	Slovensko	353
Vánoční muži	339	Německo a Rakousko	354
Dárky	340	Maďarsko	354
BETLÉMY	340	Polsko	354
Poprvé v Itálii	340	Francie	355
Chrámová nádhera	341	Itálie	355
Domácí jesličky	342	Španělsko	356
Ze dřeva i z těsta	344	Anglie	356
Pohyblivé betlémy	345	Holandsko	357
Stavění betlému	345	Skandinávie	357
VÁNOČNÍ STROMEK	347	USA	358
Zimní máje	347	Rusko a Balkán	359
Tradiční ozdoby	348	Tropy	359
Novodobé trendy	349	Japonsko	360
Vánoční chvojka	350	Vatikán	360
SYMBOLY VÁNOC	351		
Jmelí	351	Výkladový slovníček	361
Vánoční květiny	351	Doporučená literatura	369
Ozdoby do bytu	351		